

NYTT FRA HØYESTERETT

(Fra perioden 24. august til 27. oktober 2006)

Redaksjonens formål med denne spalten er å informere om nye avgjørelser fra Høyesterett som antas å være pensumrelevante. Redaksjonen vil understreke at referatene i denne spalten ikke må brukes til erstatning for lesing av avgjørelsene. Henvisningene vil være problemorienterte, og ikke fullstendige referater. Skulle leseren komme over en henvisning som virker interessant, må han eller hun derfor selv gå til kilden. Alle avgjørelser kan leses i sin helhet på Lovdatas hjemmeside (www.lovdato.no).

STRAFFEPROSSES

Bevisføring, kommunikasjonskontroll, straffeprosessloven § 216 i. (Kjennelse av 24. august, HR-2006-01471-U)

Saksforhold:

A var tiltalt for grov korrupsjon, jf. straffeloven §§ 276 a og 276 b, og grov utroskap, jf. straffeloven §§ 275 og 276. Under etterforskingen i korrupsjonssaken ble det benyttet kommunikasjonskontroll i form av telefonavlytting og lydopptak. Politiet ønsket å føre dette som bevis både i forhold til tiltalen om grov korrupsjon og i forhold til tiltalen om grov utroskap. A motsatte seg dette, jf. straffeprosessloven § 216 i.

Hovedproblemstilling:

Kunne lydopptak fra kommunikasjonskontrollen som var benyttet i saken om grov korrupsjon, brukes som bevis for tiltalen om grov utroskap?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesteretts kjæremålsutvalg:

- Hvilken betydning hadde det at overskuddsinformasjonen ikke belyste spørsmål knyttet til grov korrupsjon?
- Hvilken betydning har personvern hensyn for vurderingen?
- Hvordan skulle rettspraksis om straffeprosessloven § 216 i forstås?
- Hvilken betydning hadde det at mistanke om grov utroskap i dag kan gi grunnlag for kommunikasjonskontroll, i motsetning til på gjerningstidspunktet?

Konklusjonen i kjennelsen:

Kjæremålutvalget delte seg i to mot en. Flertallet kom til at lagmannsrettens tolking av straffeprosesslovens § 216 i var uriktig. Overskuddsinformasjonen kunne ikke føres som bevis i saken om grov utroskap.

KONTRAKTSRETT**Retting av mangel ved eiendom. Avhendingsloven § 4-10.****(Dom av 29. august, HR-2006-01486-A)***Saksforhold:*

Kort tid etter overtakelsen av et næringsbygg, oppdaget kjøper at deler av bygningen fremdeles hadde sotskader fra en brann i 1983. I løpet av desember 2002 ble all innredningen i den aktuelle delen revet ned, slik at bare betongkonstruksjonen stod tilbake. Reklamasjon ble sendt 2. januar 2003. I tilbakemelding 17. februar avviste selger at det var dokumentert mangler. Selger ville imidlertid gjøre egne undersøkelser, og forbeholdt seg retten til selv å utbedre feilene. Lagmannsretten kom til at kjøper hadde tapt retten til å kreve prisavslag, hovedsaklig fordi selgers rett til utbedring skulle ha blitt avskåret ved at kjøper selv hadde igangsatt utbedringsarbeid.

Hovedproblemstilling:

Har kjøper tapt sin rett til å kreve prisavslag ved at selger skal ha blitt avskåret fra å rette?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesterett:

- Kunne rettingen skje «innan rimeleg tid etter at kjøparen [hadde] gjort mangelen gjeldande», jf. avhl. § 4-10 tredje ledd?
- Måtte kjøper anses for å ha «avvist» retting og dermed tapt sitt krav på prisavslag, ved at selskapet tidlig hadde igangsatt utbedringer, jf. § 4-10 fjerde ledd annet punktum?

Domskonklusjon:

Høyesterett kom enstemmig til at kjøper ikke hadde tapt retten til å kreve prisavslag. Selger hadde ikke gjort gjeldende retten til å kreve retting innen «rimeleg tid». Etter en konkret vurdering kom Høyesterett til at kjøper heller ikke kunne ansees for å ha avvist retting ved å ha igangsatt utbedringsarbeid.

SIVILPROSESS**Rettslig interesse. Tvistemålsloven § 54. Betydningen av den nye tvisteloven for tolkingen av tvistemålsloven av 1915. (Kjennelse av 1. september 2006, HR-2006-01516-U).***Saksforhold:*

To privatpersoner gikk til søksmål med krav om at et vedtak om skilting ikke var gyldig/bindende overfor dem (påstandens punkt 1), og at den aktuelle skiltingen måtte fjernes (påstandens punkt 2). Den underliggende saken gjaldt spørsmålet om vedtak om å sette opp skilt med forbud mot å kjøre med vogn på Gamle Eigesvei i Egersund var gyldig. Denne veien ble benyttet av saksøkerne som en del av adkomsten til en gård hvor de driver trening av travhester og kursvirksomhet knyttet til hester. Regjeringsadvokaten opprettholdt for Høyesterett anførselen om at påstands punkt 2 måtte avvises, ettersom det angivelig ikke var adgang til å reise søksmål om gyldigheten av en forskrift i sin alminnelighet.

Hovedproblemstilling:

Er det anledning til å gå til søksmål om gyldigheten av en forskrift?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesterett:

I forarbeidene til den nye tvisteloven § 1-3 er det lagt til grunn at terskelen for denne type søksmål skal være lavere enn tidligere. Hvilken betydning har dette for tolkingen av tvistemålsloven § 54 om rettslig interesse?

Konklusjonen i kjennelsen:

Kjæremålsutvalget kom enstemmig til at det ikke kunne være noe til hinder for å fremme et søksmål med påstandens punkt 2. Det måtte legges til grunn at den tidligere oppfatning om at det ikke kan anlegges søksmål om gyldigheten av forskrifter, ikke lenger kan opprettholdes.

KONTRAKTSRETT**Avhendingsloven. Mangelspørsmål, krav til reklamasjon, selgers rett til utbedring, entreprenørs rett til regress mot underentreprenør. (Dom av 7. september 2006, HR-2006-01542-A)***Saksforhold:*

Selger av en privatbolig, Damir Brkanovic, erkjente ansvar overfor kjøper for fuktskader i leiligheten, og gjorde mangelskrav gjeldende mot tidligere salgsledd, Boetablering AS, jf. avhl. § 4-16. Brkanovic sendte reklamasjonsbrev til Boetablering den 16. oktober og 9. november 2001. I Boetablerings svar av 29. november ble det, under forutsetning av at det var tale om en mangel, gitt tilbud om retting. Brkanovic varslet så, i brev av 5. desember 2001, om at han aktet å gå i gang med utbedringen, uten at dette avstedkom noen reaksjon fra Boetablerings side. Både tingretten og lagmannsretten kom til at Brkanovic hadde tapt sitt krav på erstatning fordi han ikke tidsnok hadde gitt en spesifikk reklamasjon over manglene. Lagmannsretten viste til at det i brevene ikke var gitt noen avklaring eller konstatering av om lovmessige mangler forelå og at det heller ikke ble konkludert om årsaksforhold eller om hva som måtte gjøres.

Hovedproblemstilling:

Var de innholdsmessige krav til reklamasjon oppfylt? I hvilken grad må kjøper ta hensyn til selgers rett til selv å tilby retting av mangler?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesterett:

- Stiller avhendingsloven § 4-19 strengere krav til innholdet i reklamasjonen enn kjøpsloven § 32 og forbrukerkjøpsloven § 27 første ledd?
- Hvilke krav stilles til innholdet av en reklamasjon etter avhendingsloven § 4-19?
- Forelå det en mangel ved boligen?
- Hadde Boetablering tidsnok tilbudt retting, jf. avhendingsloven § 4-10?
- Hvilken sum skulle prisavslaget settes til?
- Hadde Boetablering rett til regress mot egen underentreprenør?

Domskonklusjon:

Høyesterett kom enstemmig til at det var tale om en mangel, at kravet til reklamasjonens innhold var oppfylt og at Brkanovic ikke var avskåret fra å kreve pris-

avslag. Boetablering hadde derimot reklamert for sent overfor egen underentreprenør og hadde ikke noe regresskrav i behold.

STRAFFEPROSESS

Vitneforbud, straffeprosessloven § 119.

(Kjennelse av 7. september, HR-2006-01541-A)

Saksforhold:

Privatetterforsker Ola Thune hadde blitt engasjert av Bs advokat, i forbindelse med at B mente seg uskyldig dømt for overlagt drap. 7. november 2005 ble tre andre personer siktet for medvirkning til drapet, selv om B fortsatt ble oppfattet som den umiddelbare gjerningsmannen. Politiet begjærte rettslig avhør av Thune. Privatetterforskeren mente at han var omfattet av vitneforbudet i straffeprosessloven § 119 annet ledd og at han derfor ikke hadde adgang til å forklare seg.

Hovedproblemstilling:

Er de opplysninger som en privatetterforsker innhenter under utførelsen av et oppdrag for en advokat i forbindelse med et klientforhold, undergitt vitneforbudet i straffeprosessloven § 119?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesterett:

- Hva anses som «betrodd» etter straffeprosessloven § 119 første ledd? Omfattes opplysninger som er innhentet fra tredjemenn?
- Hadde det betydning at opplysningene ikke var videreformidlet fra privatetterforskeren til advokaten?

Konklusjonen i kjennelsen

Kjæremålsutvalget kom enstemmig til at lagmannsrettens tolking av § 119 var uriktig og opphevet kjennelsen om at Thune måtte forklare seg i saken.

ARBEIDSRETT**Midlertidig ansettelse, arbeidsmiljøloven (loven av 1977) § 58A nr. 1.
(Dom av 21. september, HR-2006-01605-A)***Saksforhold:*

A ble ansatt i ambulansetjenesten som «vikar/tilkallingshjelp» våren 2001. Etter 14 måneder fikk han beskjed om at han ikke lenger ville bli benyttet i tjenesten. A oppfattet dette som en oppsigelse og motsatte seg denne. Forhandlinger førte ikke frem og A tok ut stevning for tingretten.

Hovedproblemstilling:

Ble arbeidsforholdet praktisert i strid med dagjeldende § 58 A i arbeidsmiljøloven (nå § 14-9)?

Spørsmål som ble tatt opp av Høyesterett:

- Hva menes med vikariat i arbeidsmiljølovens § 58 A?
- Hvilke momenter har betydning for at en vikaravtale ikke skal stride mot arbeidsmiljøloven § 58 A?
- Hadde A tilstrekkelig fast tilknytning til ambulansetjenesten?

Domskonklusjon:

En enstemmig Høyesterett kom til at det var tale om en ulovlig midlertidig ansettelse. Saken ble hjemvist til videre behandling i lagmannsretten.